

man efter min Mening give dem Indflydelse paa Styrelsen af Folkekirkens Sager, thi der igennem vækkes Interesse og Kærlighed for dem. Angaaende disse Forhold har der i de mange forløbne Aar været nedsatte Kommissioner, den ene i Rigsdags-samlingen 1853—54, den anden Aaret 1868. Disse Kommissioner have afgivet udførlige Betænkninger om de kirkelige Forhold. Den første af disse Kommissioner har afgivet Forslag til Lov om Oprettelse af Menighedsraad, den anden forskellige andre Forslag, deriblandt Forslag om Oprettelse af et Kirkeraad; men ud af dette er der intet kommet, Kirken staar lige bar for nogen som helst Repræsentation, skønt vi have haft disse Kommissioner. Der har under den nu afsluttede Finanslovdebate været Tale om paa ny at nedsætte en Kommission angaaende de kirkelige Forhold. Det har været nævnt baade i denne Sal og særlig uden for den, at man mente, at inden man skred til Lovgivning om kirkelige Anliggender, skulde man først høre Kirken selv. Der møder man imidlertid den Vanskelighed, at Kirken ingen Repræsentation har, man kan ikke henvende sig til Kirkens Repræsentation, for der er ingen. Det er en Vanskelighed, man tidligere har stødt paa, og som man endnu vil støde paa; før man giver en Forfatning, har Kirken ingen anden Repræsentation end den danske Rigsdag, og derfor kan man ikke i den Forstand høre Kirken: at man henvender sig til Kirkens Repræsentation, for der er ingen. Derfor har man tidligere gaaet den Vej at nedsætte en Kommission, men en saadan blandet Kommission er ingenlunde nogen Repræsentant for Kirken. Det er en saadan, der er Tale om paa ny at nedsætte, for at Kirken skulde blive hørt. Jeg har for mit Vedkommende ment, at der ikke var Grund til at nedsætte en saadan. Jeg tror, at vi have haft Kommissioner nok i disse Sager, og at det nu mere gælder om at komme til Handling end til fornyet Overvejelse gennem en Kommission. Da imidlertid ogsaa et Andragende om en Kommission er indbragt paa Rigsdagen, har jeg sagt, at hvis denne, det er begge Ting, ønske en Kommission, bliver Stillingen en anden, og for det Ønske vil jeg selvfølgelig bøje mig. Disse Sager have, som sagt, tidligere været overvejede af betydelige Mænd inden for Gejstligheden. Jeg skal saaledes nævne et Par Navne paa Mænd, som have siddet i disse Kommissioner. Ærede Medlemmer, som ikke have beskæftiget sig stærkt med disse Sager,

have maaske ikke disse Navne i Erindringen, og jeg nævner dem derfor, for at de kunne skønne, at Kirkens Gejstlige ingenlunde have været udelukket fra Drøftelsen af disse Spørgsmaal. Jeg skal saaledes nævne, Biskopperne Mynster, H. N. Clausen, Brammer, Engelstoft, Martensen, Kirkegaard og Bindsbøll, Stiftsprovst Tryde, Slotspræst Paulli, Provst Becker, Sognepræst, Dr. theol. Rørdam, Sognepræst Lic. Fenger, Professor Schurmann, Professor Langhoff, Stiftsprovst Boesen, Sognepræst Strøm og Sognepræst Brandt. Desuden har der i disse Kommissioner siddet flere Rigsdagsmænd, saa de have altsaa været alsidigt sammensatte. De have afgivet deres Betænkninger, og de Forhold, som dette Lovforslag her omhandler, have ogsaa været drøftede i disse Kommissioner. Jeg har, som sagt, ikke ment at ville forelægge Rigsdagen Forslag derom, men har anset det for bedre at fremsætte Forslag om Menighedsraad. Det af mig her fremsatte Forslag er, som ærede Medlemmer let ville kunne tænke sig, en Affødning af det Lovforslag, jeg i Fjor som Medlem af dette Ting havde den Ære at fremsætte. Men man vil lige saa let kunne tænke sig, at det nu er ganske anderledes udarbejdet i sine Enkeltheder. Jeg har haft ganske anderledes Hjælp til min Raadighed i den forløbne Tid, end jeg havde i Fjor. Jeg har dernæst under Udarbejdelsen dels taget Hensyn til de Tanker, som jeg selv udtalte under Fremsettelsen, og dels til dem, som fremkom her i Tinget ved første Behandling og gennem Arbejdet i Udvalget, skønt dette ikke holdt ret mange Møder. Medens, som sagt, Kommissionen i 1853 havde udarbejdet et Lovforslag om Oprettelse af Menighedsraad, tog det kommende Ministerium ikke dette til Følge og fremsatte ikke noget Lovforslag derom. Kultusministeren Hall opfordrede da Danmarks Gejstlighed til at søge Menighedsraad oprettede ad Frivillighedens Vej. Denne Opfordring, som udgik i Cirkulære af 24de September 1856, blev taget til Følge forskellige Steder i Landet, og der oprettedes Aaret efter 280 Menighedsraad. Det var ikke mange, naar henses til Tallet af Menigheder i Landet, og det viste sig endda, at dette Tal hurtigt sank igen, idet Menighedsraadene hensygnede. Grunden er nærmest den, at de ikke havde noget at bestille. Kultusministeren ligesom ogsaa Kommissionens Flertal havde nærmest henvist Menighedsraadene til at arbejde paa, hvad der angik Kirkens indre Liv, Menighedspleje, Kirketugt og saadant osv., men hvad